

Kyotomi isumaqatigiissummi piffissap pisussaaffeqarfiusup aappaani (2013 - 2020) pisussaaffiliinermi Namminersorlutik Oqartussat nunatut tunuarsimaarfeqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Ineqarnermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq)
(Siullermeernera)

Atagu una saqqummiussara aallarnerlugu amerikap præidentiata Barack Obamap 2009-mi aprilimi Iowami innaallagissiuutinik anorisaatinik sanaartorfimmi suliffissuarmi oqaasii issualaassavakka:

”Amerikap ullumi innaallagissap tre procentia pilersittarpaa nukiit ataavartut atorlugit – soorlu anori seqinerlu. Danmarkilli innaallagissap atortakkami 20 procentia anorip nukinga atorlugu pissarsiarisarpaa.”

Kalaalliulluni perruualaarutiginngitsuugassaangilaq amerikap præidentiata Danmark saqqummiusmagu nersuualarlugulu nunami pisariaqartinneqartup innaallagissap 20 procentia pissarsiarisarmagu nukissiuutit ataavartut atorlugit. Eqqortormi tassaavoq nunami maani Danmarkimiit siuarsimanerugatta. Ilulissani erngup nukinga atorlugu innaallagissiuut tamakkiisumik ingerlerpat nukiup pilersittakkatta tamakkiisup 60 procentia nukissiuutit ataavartunit pissarsiarisallissavarput, taamaattumik Obamap tulliani oqalugiartilluni nunat arlaat nukinnik ataavartunik atuinikkut siuarsimalluartoq saqqummiunnialeruniuk taava Kalaallit Nunaat qissimittariaqassavaa.

Nunanut allanut naleqqiullugu allatut oqaatigalugu annertuumik iliuuseqarpugut, CO2 aniatitarput minnerpaaffianiitinniarlugu. Taamaattumik 1990 annertussuseq tunngavigalugu, Kyotomi isumaqatigiissut naapertorlugu CO2-mik aniatitsinerup millisarneqarnissaanut piunasaqaatit eqqarsaatigalugit nunanut tunuarsimaarfeqarnissatsinnik kissaateqarnerput paaseqqarput.

Atagu naatsumik oqaatigilara maannakkut annertussusiliisarneq nunamut uangutsitut ittumut soq naapertuilluarnerunnginnersoq.

CO2-mik mingutsitsinissamut annertussusiliinermi 1990 –mi mingutsitsineq aallaaviuvoq, taamaattumik CO2-mik mingutsitsinermik millisaanissaq ukiumik taassumanga aallaaveqarpoq. Tamanna nunanut uangutsitut ittumut 1990-mi suliffissuaqarnikkut suli allatulli ineriartorsimangitsumut naapertuilluannigilaq.

Allatut oqaatigalugu mingutsitsinissamut annertussusiliinerup nunat ilaat – aamma Kalaallit Nunaat – suliffissuaqarnikkut ineriartortaaliorpai, allalli suliffissuaqarnikkut siuarsimalereersimasut akeqanngitsumik pisarnermissut CO₂-mik mingutsitsiinnarnissapput. Unammilleqatigiinnermik kiputitsineruvoq. Demokraatini nunat tamarmik assigiimmik ineriartornissaminnut periarfissaqarsinnaannik tunngaveqarneq tapersorsorparput tamannalu tunngavigalugu naapertuilluarnerunngilaq nunantut suliffissuaqarnikkut ineriartornissarput akisunaassagutsigu.

Qujanartumilli Danmark Kalaallit Nunaanisulli isumaqarpoq apeqqummi tassani. Silap pissusaanut Naalakkersuisuugallarama danskit Klimaministeriat isumaqatigiissuteqarfiginikuuara, nunat marluulluta suleqatigiissutigissagipput Kalaallit Nunaata nunanut piffissami 2013-miit 2020-mut tunuarsimaarfeqarnissaa.

Aamma tassanerpiaq oqaluttuarisaanermi pingaarutilimmik isumaqatigiissuteqarpugut Kalaallit Nunaat Danmarkilu naligiillutik silap pissusaa pillugu isumaqatigiinniarnerni issiaqatigiittassasut apeqqutit uangutsinnut tunngasunik saqqummertoqaraangat, mannaluu apeqqut taamaalluinaqqissaartuuvoq.

Isumaqatigiissuteqarnitsigut qularnaarparput Kalaallit Nunaata silap pissusaanut apeqqutinut ersarissumik paatsuugassaannngitsumillu sunniuteqartassasoq. Isumaqatigiittoqarpoq sukumiisumik isumaqatigiinniarnernit ataqpeqatigiilluni ingerlanneranni. Isumaqatigiinniariaatsip ingerlatiinnarnissaa Naalakkersuisunut innersuussutigissavara, taakkumi maannamut siorasaarineq peqataajumanginnerlu sakkugiumanerusarmatigit. Periuseq iluatsitsiffiullaanngitsoq takoreerparput.

Demokraatini siunnersuut ilalerparput ingerlateqqillugulu Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliamut.